

Z7/34. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 12. 12. 2017

ZM7/ 3305

Název:
Strategie BRNO 2050 – strategická část

Obsah:

- Důvodová zpráva (str. 2)
- Přílohy důvodové zprávy:
 - Strategie BRNO 2050 – představení (str. 3)
 - Strategie BRNO 2050 – proces tvorby (str. 12)
 - Strategie BRNO 2050 – hodnocení tvorby ze strany zahraničních partnerů (str. 13)
- Příloha 1: Strategie BRNO 2050 – strategická část (str. 18 – pro velký rozsah je přiloženo na CD)

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo města Brna

s c h v a l u j e

Strategii BRNO 2050 – strategickou část, která tvoří přílohu č ... tohoto usnesení.

Stanoviska dotčených orgánů:

Materiál byl předložen Radě města Brna na schůzi č. R7/143 konané dne 28. 11. 2017.

Zpracoval:
Oddělení strategického plánování
Kancelář náměstka primátora pro oblast Smart City

Předkládá:
Rada města Brna

Důvodová zpráva Strategie BRNO 2050 – strategická část

Základním nástrojem strategického řízení města Brna je hlavní strategický rozvojový dokument; tím by se měla stát v současnosti nově vytvářená Strategie BRNO 2050, která navazuje na v současnosti stále platnou Strategii pro Brno. Strategie bude vytvářet rámec pro směřování dílčích sektorových politik a programů a bude základem proaktivního rozhodování ve střednědobém (2025) a dlouhodobém horizontu města (2050). **Ambicí města Brna je v průběhu let 2017-2018 vytvořit tento nový hlavní koncepční dokument města.**

Ve své aktualizované podobě byla stávající Strategie pro Brno schválena Zastupitelstvem města Brna v roce 2007. Podobně jako v případě jiných velkých měst, které se dlouhodobě řídí strategickým plánem, i Strategie pro Brno procházela dílčími aktualizacemi. V rámci poslední aktualizace v roce 2016 bylo avizováno zahájení přípravných prací pro zpracování nové strategie na počátku roku 2017. Vzhledem k blížícímu se konci platnosti této strategie v roce 2020, nástupu nových celosvětových trendů a dalších okolností v rozvoji města přistoupilo Oddělení strategického plánování ke zpracování nového strategického dokumentu města Brna. **Oficiální začátek tvorby Strategie BRNO 2050 byl schválen v Zastupitelstvu města Brna 7. března 2017**, odborné veřejnosti byl představen na setkání tzv. městského ekosystému 22. března 2017 a široké brněnské veřejnosti v marketingové kampani, která probíhala několik následujících měsíců v ulicích města.

Strategie BRNO 2050 reflektuje současné společenské změny a aktuální trendy v oblasti rozvoje měst (zohledňuje koncepty SMART city, demografické změny, důsledky globalizace i otázky bezpečnosti apod.). Z prostorového hlediska má strategie ambici zahrnout nejen město Brno v jeho administrativních hranicích, ale i širší území tzv. Brněnské metropolitní oblasti. Nová Strategie zároveň nastavuje rámec pro propojení strategického a územního plánování a bude fungovat jako základ pro jednotlivé dílčí koncepce a větší zapojení široké brněnské veřejnosti.

Strategie BRNO 2050 je rozdělena do tří částí:

- Strategická část – je v rovině vize, strategických hodnot a cílů rozvoje města, je koncipována pro delší časové období (2050);
- Programová část – je pro kratší časový úsek (2025) a bude obsahovat konkrétní priority a opatření;
- Akční plán – je na nejkratší časový horizont (cca 2–3 roky) a bude specifikovat konkrétní aktivity, které mají být realizovány.

Díky tomuto „modulárnímu systému“ je do budoucna umožněna průběžná aktualizace jednotlivých částí strategie při zachování dlouhodobé vize rozvoje města.

Předkládaný materiál představuje první část Strategie BRNO 2050, a to návrh strategické části. Základním obsahem je vize města a na ní navázané strategické hodnoty města, kterých je celkem 25. Každá hodnota je dále podrobněji popsána včetně návrhu základních cílů a indikátorů, dle kterých bude možno v budoucnosti posuzovat míru jejich naplňování.

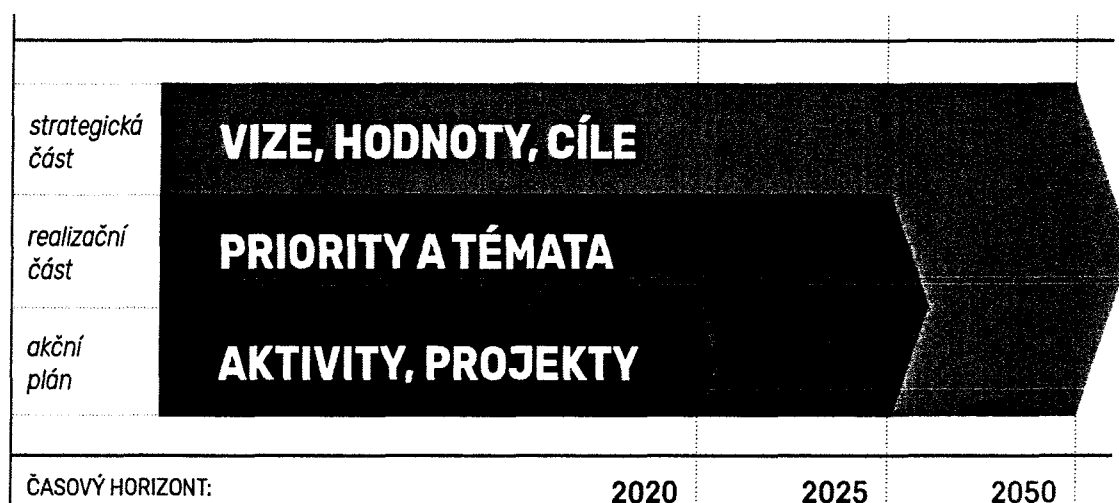
Zpracování Strategie BRNO 2050 je součástí projektu s názvem „Strategické dokumenty města Brna s důrazem na oblast kvality života“, jehož hlavním cílem je celková optimalizace a zefektivnění procesu strategického plánování ve městě Brně a posílení partnerského přístupu v rámci plánovacího procesu, směřující k integrovanému a trvale udržitelnému rozvoji města. Jádrem v současné době probíhajícího projektu je vytvoření nového zastřešujícího strategického rozvojového dokumentu „Strategie BRNO 2050“ a čtyř vybraných strategií, zaměřených na zlepšení kvality života obyvatel města Brna: Strategie bydlení, Strategie kultury, Koncepce sportu a Plánu zdraví.

Podrobné představení strategické části Strategie BRNO 2050 a procesu její tvorby je uvedeno v dílčích přílohách důvodové zprávy materiálu. Kompletní strategická část Strategie BRNO 2050 tvoří přílohu č. 1 materiálu a z důvodu svého velkého rozsahu je přiložena na CD.

Příloha důvodové zprávy: Strategie BRNO 2050 – představení

Strategie BRNO 2050 představuje základní strategický rozvojový dokument města Brna. Jejím hlavním přínosem je stanovení klíčových cílů a priorit rozvoje města. Strategie vytvoří rámec pro směřování dílčích sektorových politik a bude základem aktivního rozhodování ve střednědobém a dlouhodobém horizontu rozvoje města.

Strategie BRNO 2050 je koncipována ve třech věcných a časových horizontech:

Postupné zpracování strategického dokumentu po jeho třech dílčích částech umožní stanovení **dlouhodobých vizí a cílů** rozvoje města, **střednědobých priorit a témat**, které poskytnou plánům města potřebnou stabilitu, a zároveň umožní průběžnou aktualizaci a zpracování nových **konkrétních akčních plánů**.

KDY?	KTERÁ ČÁST STRATEGIE BRNO 2050 SE ZPRACOVÁVÁ?	JAK TO BUDE PROBÍHAT?
Březen–září 2017	Příprava Strategické části do roku 2050 (vize, hodnoty, cíle)	Workshopy se zástupci městského ekosystému, garanti jednotlivých hodnot
Říjen–listopad 2017		Projednání Strategické části v komisích, RMB a ZMB
Listopad 2017–duben 2018	příprava Programové části do roku 2025 (priority a témata, opatření)	Práce v tematických pracovních skupinách, aktivity pro zapojení veřejnosti
Květen–červen 2018		Projednání Programové části v komisích, RMB a ZMB
Květen–srpen 2018	Příprava prvního Akčního plánu do roku 2020	Práce v tematických pracovních skupinách, aktivity pro zapojení veřejnosti
Září 2018		Projednání Akčního plánu v komisích, RMB a ZMB

Vize 2050

Na základě v textu dále uvedených procesů tvorby byla do konce září 2017 sestavena strategická část – vize Strategie BRNO 2050, která byla během podzimu projednávána v orgánech města. Vize města Brna má podobu úvodní textové vize a 25 strategických hodnot, rozdělených do tří pilířů – KVALITA ŽIVOTA, ZDROJE a SPRÁVA. Její zkrácenou podobu naleznete v příloze 3 tohoto materiálu.

STRATEGICKÁ ČÁST

Na základě výše uvedených procesů byla sestavena strategická část Strategie Brno 2050, a to do podoby vize města Brna a jejích 25 strategických hodnot.

VIZE MĚSTA BRNA 2050

Brno v roce 2050 je v mezinárodních srovnáních synonymem atraktivního a zároveň udržitelného města.

Brňané oceňují vysokou kvalitu života ve městě, které jim nabízí uplatnění v práci i podnikání, zábavě i odpočinku. Propojují se zde plody výzkumu a inovací s ekonomickou prosperitou jednotlivců i firem. Městská krajina se snoubí s okolní přírodou. Brno je město bez bariér a poskytuje Brňanům kvalitní veřejný prostor. Otevřenost i soudržnost na jedné straně a zdravé a odolné prostředí na straně druhé zde vytvářejí domov a bezpečné zázemí pro půl milionu lidí.

Brňané si uvědomují vzácnost a omezenost přírodních zdrojů, podporují jejich efektivní využití, tak aby město mělo stále dostatek vody, energie i prostředků pro svůj rozvoj. Chtějí město zanechat budoucím generacím ve stejném nebo lepším stavu.

Brňané vnímají, že město je spravováno energicky, moderně a efektivně. Jeho správa a rozvoj jsou založeny na kultivované veřejné debatě a dlouhodobé spolupráci všech partnerů. Město dýchá pro své obyvatele a ti mohou být na své město hrdi.

MĚSTO BRNO BUDE V ROCE 2050:

Atraktivní

Brno se stalo synonymem pro **atraktivní město, ve kterém se dobře žije**. Je městem sebevědomým, rozvíjejícím se, přitažlivým pro život stávajících i nových obyvatel. Poskytuje jim prostor a příležitosti pro profesní, osobní, společenský i občanský život. Brno je kultivované, živoucí město s unikátní identitou a lidé ho milují. A je to láska na celý život.

Rozvíjející se

Brno vystoupilo z mezinárodní anonymity, má pověst **významného univerzitního a vědeckovýzkumného centra střední Evropy**. Je **prosperujícím městem** dosahujícím excelence ve specifických oblastech výzkumu, vývoje a výroby. Brno si váží znalostí a zkušeností, svěžích inovací i odvážných technických řešení. A ví se o tom: jeho pověst přitahuje nové talenty i zkušené pracovníky a vědce. **Kdokoliv chce, dostane se do centra brněnského dění rychle a pohodlně odkudkoliv ze světa.**

Živé

Brno tvoří lidé. Všichni a bez rozdílu. Je **městem otevřeným, tolerantním a sociálně soudržným**. Nestaví nikoho na druhou kolej. Podporuje rovnost a vzájemný respekt mezi všemi svými obyvateli a je vstřícné k nově příchozím. Brno podporuje stabilní rodinné vazby, sounáležitost napříč generacemi. Brno si také plně uvědomuje nezastupitelnost rodiny v procesu výchovy dětí a mladé generace a její význam pro budoucnost města. Brňané cítí silné vazby ke své rodině. Moderní zdravotní a sociální péče respektuje individuální potřeby lidí a propojuje se s jejich odpovědným přístupem k vlastnímu životu a zdraví. Brňané si **život ve městě umějí užít a vychutnat**. Svěbytná kulturní a kreativní scéna spoluvytváří jedinečnou identitu města, brněnská pohostinnost je vyhlášená. Brňané vyznávají zdravý životní styl a město jim poskytuje dostatek příležitostí k aktivnímu trávení volného času i klidné relaxaci.

Harmonické

Propojení přírodní a městské krajiny v Brně je jedinečné. Kompaktní město s živými veřejnými prostranstvími je protkáno uceleným systémem zelených ploch přirozeně navazujících na atraktivní přírodní zázemí Brna. Brněnské řeky a jejich okolí tvoří zelenou páteř města. Brno dokázalo efektivně využít a dále rozvinout své architektonické a urbanistické dědictví, propojit je s moderní architekturou a novými způsoby využití. Město, jeho prostory a budovy jsou snadno přístupné a prostupné pro všechny. Dá se v něm snadno žít a pohybovat i bez automobilu. Díky tomu všemu se podařilo vytvořit v něm **zdravější životní prostředí pro všechny**.

Udržitelné

Brno šetrně a efektivně nakládá se zdroji i energií, jeho systémy a technická řešení jsou ohleduplná k životnímu prostředí a zároveň odolná. Ekologická rovina řešení je přirozenou součástí uvažování lidí.

Dobře spravované

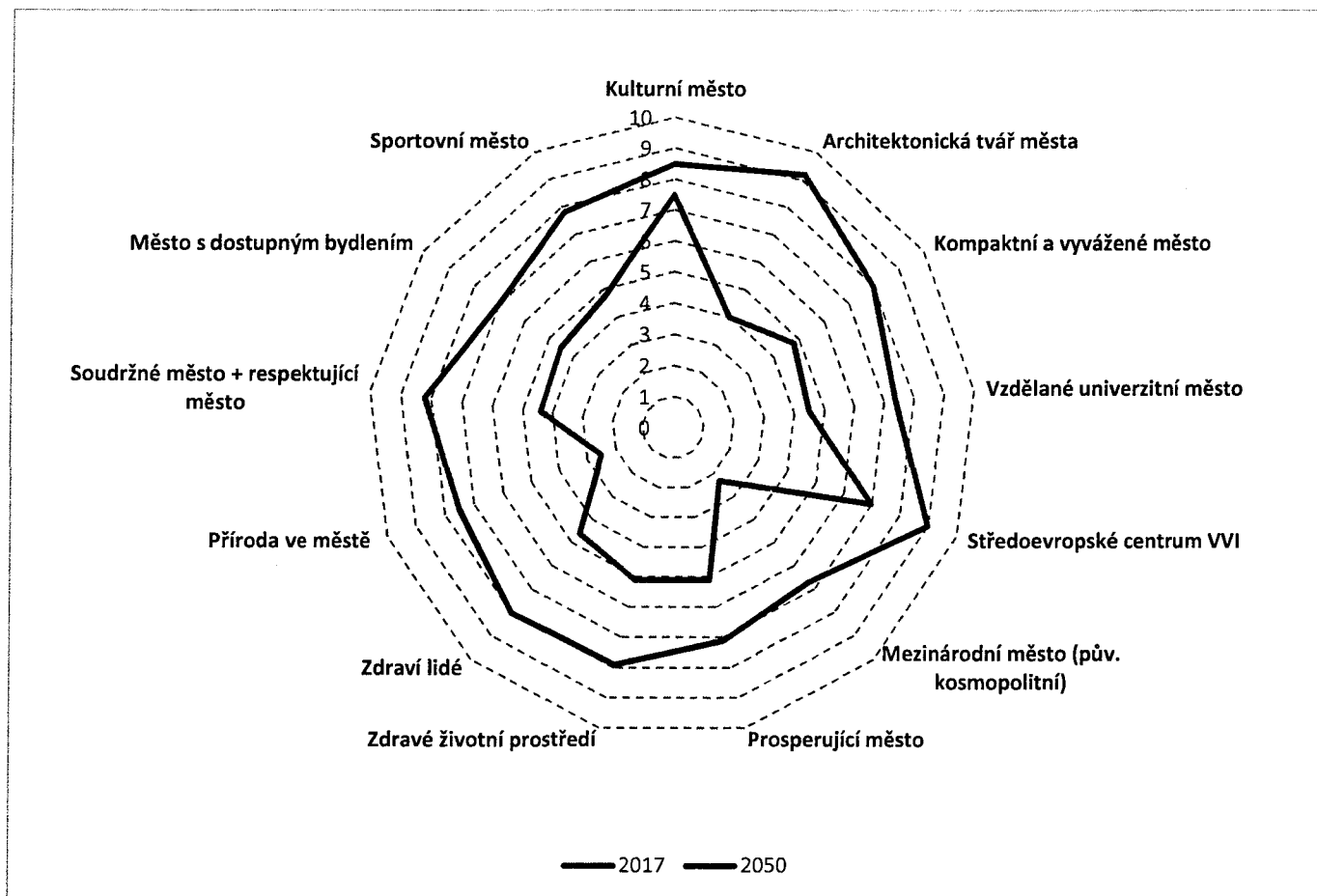
Brno je město **spravované dobře a s láskou**. Systém správy města je jednoduchý, srozumitelný a vstřícný k obyvatelům města. Brňané se dlouhodobě zajímají o rozvoj města a aktivně se na něm podílejí. Už dávno se však nejedná jen o samotné Brno: město se svým zázemím funguje jako jeden propojený celek – Brněnská metropolitní oblast.

Výše uvedená textová vize je dále rozepsána do třech pilířů a 25 strategických hodnot, které by ji měly naplňovat. Pro každý pilíř byl vytvořen tzv. pavučinový graf, který ukazuje současnou úroveň a úroveň, kam by se daná hodnota měla v roce 2050 dostat. Dále v materiálu je každý pilíř, jeho hodnoty a jejich primární cíl blíže představen.

KVALITA ŽIVOTA

Tematicky nejširší pilíř představuje kvalita života, který zahrnuje celou řadu pro obyvatele města klíčových témat. Patří sem třeba bezpečné a cenově přijatelné bydlení a kvalitní prostředí pro život, možnost získat dobré vzdělávání, zajímavou a uspokojující práci nebo mít dostupné základní služby.

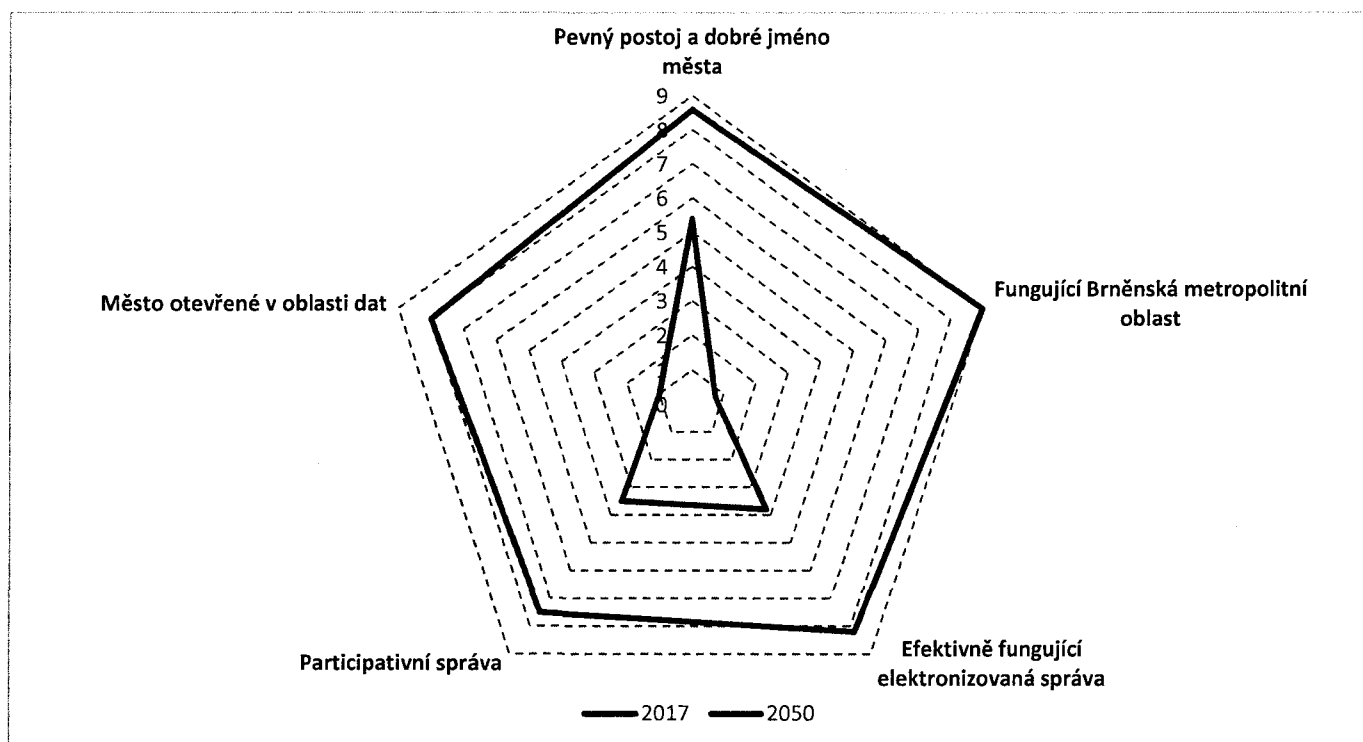
Hodnota: Zdraví lidé Primární cíl: Ochránit zdraví obyvatel a posílit roli prevence a zdravého životního stylu včetně vytváření vhodných nástrojů pro dlouhodobé sledování zdraví obyvatelstva
Hodnota: Soudržné respektující město Primární cíl: Posílit soudržnost mezi obyvateli města
Hodnota: Mezinárodní město Primární cíl: Lákat a udržet ve městě talentované cizince všech kategorií
Hodnota: Kulturní město Primární cíl: Osobitá kulturní a kreativní scéna s mezinárodním renomé, která aktivně pracuje s kulturním dědictvím Brna i experimentem
Hodnota: Sportovní město Primární cíl: Zajistit pestrou sportovní nabídku pokrývající všechny výkonnostní úrovně
Hodnota: Zdravé životní prostředí Primární cíl: Snížit vliv faktorů s negativním dopadem na zdraví člověka a prostředí
Hodnota: Příroda ve městě Primární cíl: Vytvořit a chránit provázaný systém zelené a modré infrastruktury ve městě
Hodnota: Kompaktní a vyvážené město Primární cíl: Efektivní využívání území města podporující souvislou zástavbu a rozvoj vyvážené sítě lokálních center
Hodnota: Architektonická tvář města Primární cíl: Kultivovaná výstavba a podpora moderní architektury odpovídající světovým trendům
Hodnota: Město s dostupným bydlením Primární cíl: Podporovat výstavbu finančně dostupného bydlení a nastavit příznivé podmínky pro zapojení soukromých prostředků pro realizaci bytové výstavby
Hodnota: Prosperující město Primární cíl: Podpořit nárůst životní úrovně obyvatel města (z hlediska ekonomické dimenze)
Hodnota: Středoevropské centrum VVI Primární cíl: Zvýšit aplikovatelnost brněnského výzkumu
Hodnota: Vzdělané univerzitní město Primární cíl: Zajistit kvalitní, dostupné a inkluzivní vzdělávání na všech jeho stupních

ZDROJE MĚSTA

Zdroje, které má město k dispozici, umožňují jeho další rozvoj a hladké každodenní fungování. Patří sem témata z oblasti technické infrastruktury, energetiky či mobility.

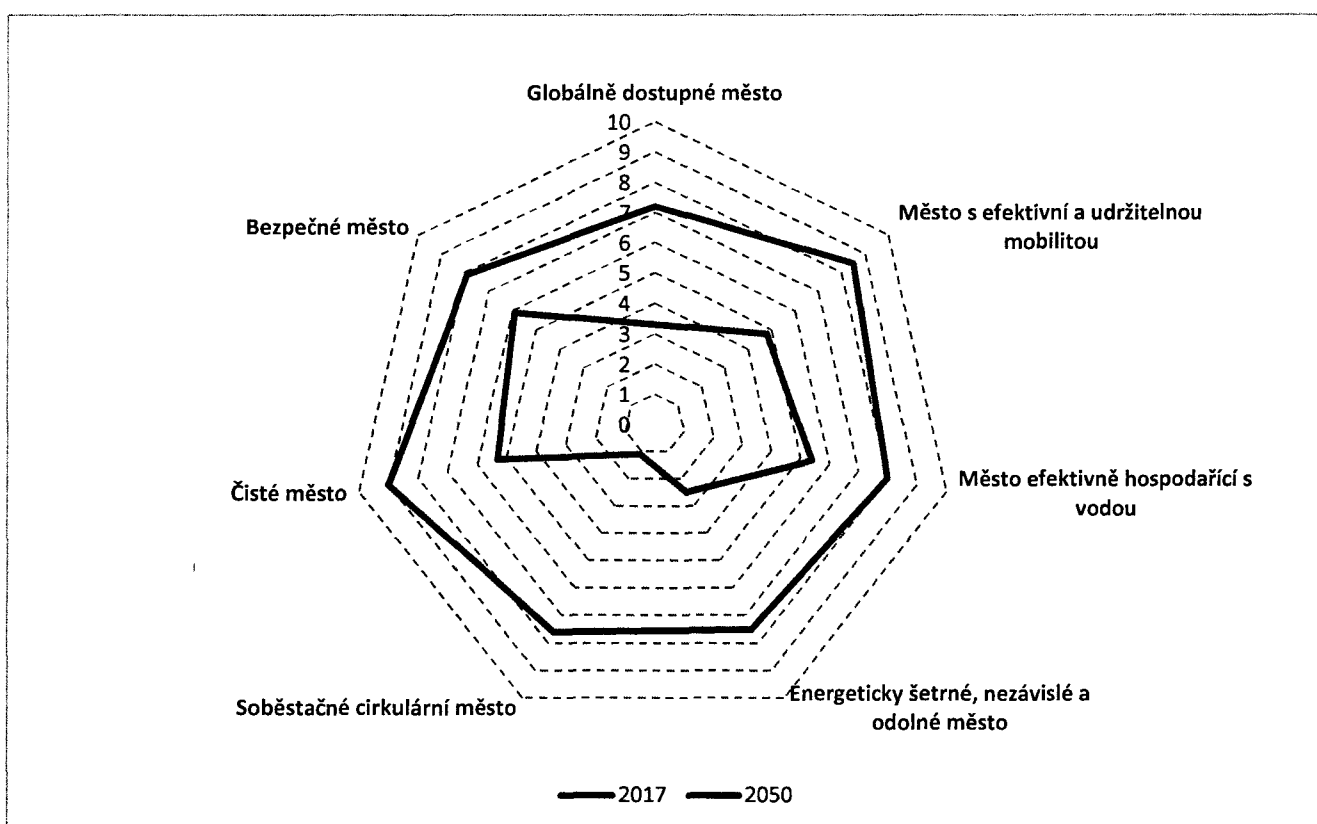
<p>Hodnota: Globálně dostupné město</p> <p>Primární cíl: Zajistit kvalitní, kapacitní a spolehlivé dopravní a komunikační spojení Brna se (středo)evropskými a světovými metropolemi, a to v osobní i nákladní dopravě a také v oblasti informačních toků</p>
<p>Hodnota: Město s efektivní a udržitelnou mobilitou</p> <p>Primární cíl: Zvýšit atraktivitu a využití udržitelných druhů dopravy (veřejná, pěší a cyklistická doprava) a snížit tak negativní dopad dopravy na životní prostředí</p>
<p>Hodnota: Město efektivně hospodařící s vodou</p> <p>Primární cíl: Zabezpečit kvalitní a dostatečně kapacitní zdroje a rozvody pitné vody</p>
<p>Hodnota: Energeticky šetrné, nezávislé a odolné město</p> <p>Primární cíl: Zabezpečit dostatečnou energetickou kapacitu z čistých obnovitelných zdrojů energie, a tím snížit zdroj emisí a polutantů, které negativně ovlivňují lidské zdraví a životní prostředí</p>
<p>Hodnota: Soběstačné a cirkulární město</p> <p>Primární cíl: Podpořit využívání maximálního potenciálu materiálů dostupných na úrovni města.</p>
<p>Hodnota: Čisté město</p> <p>Primární cíl: Zvýšit čistotu ulic a veřejných prostranství</p>
<p>Hodnota: Bezpečné město</p> <p>Primární cíl: Snížit kriminalitu a minimalizovat počet incidentů, ohrožujících bezpečnost a zdraví</p>

SPRÁVA MĚSTA

Efektivní správa by měla být pro obyvatele města srozumitelná a přehledná, moderní a vstřícná ke všem. Neměla by zatěžovat, ale naopak nabízet lidem příležitost stát se součástí místní komunity, zapojit se do plánování a rozhodování na místní úrovni.

PILÍŘ SPRÁVA (5 hodnot)
Hodnota: Sdílená vize a dobré jméno
Primární cíl: Zajistit shodu nad dlouhodobým směřováním města a metropolitní oblasti (efektivně plánovat na základě dlouhodobé strategie naplňované městem a jeho společnostmi a územně plánovací dokumentace, respektované v rámci celé metropolitní oblasti)
Hodnota: Fungující Brněnská metropolitní oblast
Primární cíl: Fungující a spolupracující metropolitní oblast
Hodnota: Efektivně fungující elektronizovaná správa
Primární cíl: Zjednodušit a zpříjemnit správu města vůči jeho občanům (intuitivní, srozumitelné a konzistentní procesy a formuláře)
Hodnota: Participativní správa
Primární cíl: Zapojení široké veřejnosti, komunit, odborníků a dalších stakeholderů do samosprávních aktivit města prostřednictvím participačních nástrojů na různé úrovni odbornosti (identifikace a vybudování osobního vztahu s městem)
Hodnota: Město otevřené v oblasti dat
Primární cíl: Tvorba otevřených dat je součástí všech datových procesů města i městských firem. Veškerá data jsou katalogizována, otevřená data pak i zveřejňována.

Hodnoty jsou ve strategické části Strategie Brno 2050 dále rozepsány do jednotlivých karet, které obsahují:

- základní popis hodnoty,
- přínos hodnoty městu,
- primární cíl hodnoty,
- další cíle hodnoty,
- indikátory daných cílů,
- současná hodnota indikátoru,
- budoucí hodnota indikátoru v roce 2050,
- územní průmět.

Programová část Strategie BRNO 2050 a tematické pracovní skupiny

Zpracování dlouhodobé Vize rozvoje města tvorba Strategie BRNO 2050 nekončí, již nyní začaly přípravy pro tvorbu navazující **Programové části strategie do roku 2025** a následně prvního **Akčního plánu do roku 2020**.

Pro tvorbu Programové části bylo sestaveno **pět tematických pracovních skupin**, mezi které byly rozděleny nadefinované strategické hodnoty, které tvoří Vizi dlouhodobého rozvoje města. Tyto hodnoty budou v rámci pracovních skupin postupně rozpracovávány do podoby konkrétních priorit a opatření do roku 2025.

Přehled 5 tematických pracovních skupin pro zpracování Programové části Strategie BRNO 2050 a k nim přiřazené strategické hodnoty, které v nich budou projednávány:

PILÍŘ KVALITA ŽIVOTA			PILÍŘ ZDROJE	PILÍŘ SPRÁVA
PS PROSTŘEDÍ	PS PROSPERITA	PS SLUŽBY	PS ZDROJE	PS SPRÁVA
Město s dostupným bydlením	Prosperující město	Zdraví lidé	Město efektivně hospodařící s vodou	Sdílená vize a dobré jméno města
Kompaktní a vyvážené město	Středoevropské centrum VVI	Soudržné respektující město	Energeticky šetrné, nezávislé a odolné město	Fungující Brněnská metropolitní oblast
Architektonická tvář města	Vzdělané univerzitní město	Kulturní město	Soběstačné cirkulární město	Město otevřené v oblasti dat
Příroda ve městě	Mezinárodní město	Sportovní město	Čisté město	Efektivně fungující elektronizovaná správa
Město s efektivní a udržitelnou mobilitou	Globálně dostupné město		Bezpečné město	Participativní správa
Zdravé životní prostředí				

V průběhu zpracování **Programové části strategie** dojde ke **stanovení**:

- jasných střednědobých priorit rozvoje města v rámci jednotlivých hodnot,
- konkrétních opatření do 2025, jejichž prostřednictvím mají být priority naplněny,
- zodpovědných osob a institucí, které budou mít na starosti realizaci konkrétních opatření
- časového harmonogramu plnění jednotlivých opatření,
- hrubého rozpočtového výhledu jednotlivých opatření.

Od podzimu 2017 do jara 2018 plánujeme minimálně **3 setkání** každé z tematických pracovních skupin, kam budou zvaní odborníci na daná témata:

- 1. setkání – listopad/prosinec 2017 (již probíhá) – návrh priorit a konkrétních opatření,
- 2. setkání – předpoklad únor 2018 – dopracování opatření vč. indikátorů výsledků, přiřazení zodpovědných osob, návrh rozpočtového výhledu,
- 3. setkání – předpoklad březen/duben 2018 – závěrečné doplnění a kontrola, příprava podkladů pro navazující akční plán.

Mezi jednotlivými setkáními pracovních skupin budou probíhat dílčí menší setkání k vybraným hodnotám tak, jak bude potřeba vzhledem k jejich přípravě pro programovou část. Zároveň dílčí výstupy budou představovány představitelům jednotlivých oblastí městského ekosystému včetně městských částí.

Souběžně s pracovními skupinami se začnou od začátku roku 2018 realizovat další **aktivity zaměřené na participaci s širokou veřejností**. Plán těchto aktivit se nyní vytváří, nicméně se bude určitě jednat o různé diskusní panely na vybraná témata, prezentace dílčích výstupů v jednotlivých městských částech či přímo konkrétní prezentační a kontaktní akce v ulicích města.

Příloha důvodové zprávy: Strategie BRNO 2050 – proces tvorby

Tvorba nové strategie je založena na **aktivní spolupráci a koordinaci všech klíčových aktérů** nejen uvnitř Magistrátu města Brna, ale zejména i navenek. Při debatách o budoucnosti města, které byly zahájeny na jaře roku 2017, spolupracujeme a postupně hledáme shodu mezi řadou institucí i jednotlivců. Město Brno, které často vnímáme jen jako politickou reprezentaci či úřad, tvoří také městské části, městské společnosti či organizace. Spolu s partnery z univerzit, vědeckovýzkumných center, firem, neziskových organizací a zejména aktivními jednotlivci vytváří město Brno jedinečný **městský ekosystém** (podrobněji viz <http://brno2050.cz/mestsky-ekosystem>), který se průřezově na přípravě strategie postupně podílí. Výsledná strategie tak nebude strategií úřadu, ale strategií města Brna jako takového a všech jeho obyvatel.

BSP: Vědecké Brno – Brno Science Partners

Univerzity, výzkumná a vývojová centra a Akademie věd ČR
Ambasador: Jiří Hirš

BBA: Podnikatelské Brno – Brno Business Alliance

Živnostníci, MSP, velké korporace, investoři a obchodní komory
Ambasador: Tomáš Psota

BNO: Nevládní Brno – Non-Governmental Organizations

Nevládní a neziskové organizace, spolky, nadace a nadační fondy
Ambasador: Kateřina Žůrková

BSCC: Aktivní Brno – Brno Smart City Community

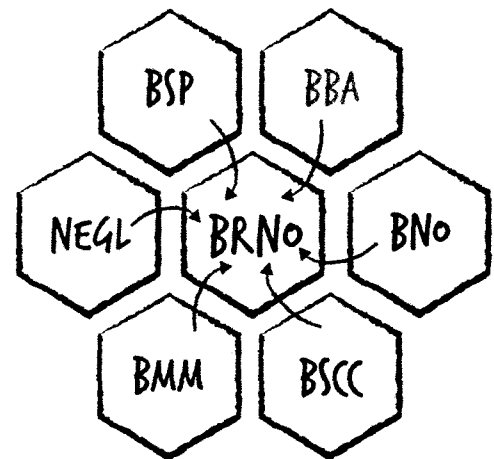
Aktivní občané, odborníci a expati
Ambasador: Nora Hampl

BMM: Brněnská samospráva – Brno Managing Members

Magistrát, městské části, politická reprezentace, městské společnosti a organizace
Ambasador: Michal Marek

NEGL: Víceúrovňové Brno – National and European Governmental Levels

Brněnská metropolitní oblast, Jihomoravský kraj, regionální, státní a evropské instituce, vláda a ministerstva
Ambasador: Patrik Reichl

Začátek prací na nové Strategii BRNO 2050 byl oficiálně vyhlášen na prvním setkání městského ekosystému, které proběhlo v areálu BVV 22. 3. 2017. Od té doby proběhly mimo jiné tyto akce:

- 2 velká setkání zástupců všech výše popsaných oblastí městského ekosystému (22. 3. a 22. 9.)
- 3 workshopy s odbornou veřejností;
- 12 setkání s širokou veřejností (v 6 MČ a v ulicích města);
- 1 dvouměsíční výstava pro veřejnost v Urban centru;
- představení vize a procesu tvorby strategie komisím Rady města Brna (dvě kola zasedání v 9 komisích v období září–listopad);
- představení zástupcům většiny politických klubů (září, listopad–prosinec);
- a mnoho dalších setkání, schůzek a dílčích akcí.

Příloha důvodové zprávy: Strategie BRNO 2050 – hodnocení tvorby ze strany zahraničních partnerů

V rámci zpracování Strategie BRNO 2050 byli požádáni vybraní aktéři, kteří se aktivně účastnili některé z akcí v rámci procesu tvorby, aby se vyjádřili k tomu, co si myslí o procesu zpracování strategie, jejím dlouhodobém horizontu 2050 a jakou mají osobní zkušenost s touto aktivitou.

Roberto San Salvador del Valle

Prof. Roberto San Salvador vystudoval historii, studia volnočasových aktivit a doktorský titul získal v oboru filozofie pedagogiky. V současné době je profesorem na Univerzitě DEUSTO, která má své kampusy ve městě Bilbao a Donostia-San Sebastián. Je ředitelem katedry DEUSTO Cities Lab, která se zabývá rozvojem mezioborového ekosystému pomocí specializovaných výzkumných a vzdělávacích projektů a dále poté aktivitami v rámci principů tzv. „Open Innovation“ (otevřená inovace). Snahou DEUSTO Cities Lab je transformace měst skrze 360° správu věcí veřejných. V letech 2000-2007 byl ředitelem katedry pro studium volnočasových aktivit a prorektorem pro komunikaci, vnější vztahy a sociální inovace Univerzity DEUSTO (2007–2015).

Originál:

It is amazing the positive and accelerated process that you introduce to me. I consider very interesting the way that you have included the different sectors in the process. It is a wonderful idea to choose "guarantors" for every value, at present and in the future. It is the best way to involve different profiles and organizations in the BRNO 2050 development. You have solved the indicators joined to values in a very efficient way. It is ambitious, but it gives transparency and credibility to the process.

Překlad:

„Strategie BRNO 2050 představuje úžasnou výzvu pro celé město. Považuji za zásadní tu skutečnost, že jste do procesu zapojili všechny zájmové sektory města. Oceňuji jako velmi inovativní nápad, že jste vybrali pro každou hodnotu garanta, což představuje určitou záruku budoucí realizace. Provázání cílů a indikátorů u jednotlivých hodnot je velmi účinné. I když je to velmi ambiciózní postup, dodává to celému procesu transparentnost, resp. důvěryhodnost.“

Doris Wilhelmer

Doktorka Doris Wilhelmer pracuje od roku 2003 v Centru pro inovační systémy a strategii Rakouského technologického institutu jako expert v oblasti využití metody participativního foresightu pro efektivní veřejnou správu. Doktorský titul získala v oblasti studia nových typů inovativní veřejné správy (např. formát praktická komunita, živoucí laboratoře, strategické laboratoře a různé druhy síťového managementu) se zaměřením na inovační modely (jako otevřená, uživatelský orientovaná a sociální inovace). V roce 2008 vyvinula metodiku pro propojování různých oblastí ekonomie, vědy a strategického plánování. Paní doktorka Wilhelmer má velké zkušenosti v oblasti participace, které pramení především z její praxe v oblasti průmyslového managementu. Moderovala a řídila evropské, národní a komunitní projekty využívající metodu participativního foresightu pro rozvoj daných území.

Originál:

As for the feedback on your Brno process so far that you had requested – here are some things that came into my mind.

Overall, I think that you did a very good work on developing the vision and scenarios and embed them into the Brno city strategy/Brno eco system.

From my perspective, the following things worked extraordinarily well:

- Good Co-operation within Brno city administration/departments
- Professional communication with stakeholders, very nice website
- Transparent process
- Highly engaged key actors
- Nice and respectful working atmosphere in meetings

Only 2 things could be seen a bit more critically:

- Initially the co-operation between the city departments was a bit low – however, that improved very nicely over time
- No space for bottom-up initiatives (those would help to embed Brno strategy apart from any changes in the political system)

Překlad:

Co se týče zpětné vazby na proces tvorby strategie, o kterou jste mne požádali, zde je několik mých komentářů.

Celkově si myslím, že jste udělali velmi dobrou práci při přípravě a tvorbě vize a scénářů a jejich zapojení do strategie města Brna /brněnského ekosystému.

Z mého pohledu zafungovalo mimořádně dobře následující:

- Dobrá spolupráce v rámci jednotlivých oddělení Magistrátu města Brna
- Profesní komunikace se zúčastněnými stranami, velmi pěkná webová prezentace
- Transparentní proces
- Velké zapojení klíčových aktérů
- Příjemná pracovní atmosféra na setkáních

Pouze dvě věci by mohly být z mého pohledu částečně vyloučeny:

- Menší spolupráce na úrovni jednotlivých oddělení Magistrátu města – nicméně to se v průběhu času velmi zlepšilo.
- Nedostatek prostoru pro tzv. bottom-up iniciativy (tyto by mohly pomoci ukotvit a podpořit strategii Brna v případě politických změn ve vedení města).

Markus Dettenhofer

Markus Dettenhofer je výkonný ředitel středoevropského technologického institutu CEITEC. V současné době vede výzkumné centrum v České republice, které se zaměřuje na vědy o životě a materiálu, je to zkušený vedoucí projektu v biotechnologickém prostředí. Získal BS z Kalifornské univerzity v Berkeley a doktorát v molekulární virologii a John Hopkins University. Vedl postdoktorový výzkum v laboratoři profesora Philipa Ledera na Harvardské lékařské fakultě a byl instruktorem genetiky na Harvardu. Mezi jeho specializace patří projektový management, biomedicínský výzkum, vědecké psaní a editace a vedení lidí.

Originál:

How do you evaluate the bottom-up approach when most of the values of the new Strategy were co-created by representatives of the Urban Ecosystem?

Taking a bottom-up approach, with enough time allocated to get input from an open group of individuals, including Brno citizens, helps to shape the future strategy of Brno in rather unique and very progressive way.

How do you personally perceive the 2050 horizon to meet the vision of the city?

Shaping a vision for 2050 is the first step to achieving the future vision of the city. The steps that follow will be to put the vision into action, to monitor the progress and to adjust the tactics as appropriate to achieve the overall established vision.

What is your personal experience, a personal view of this city's activity?

The city of Brno, with its fresh attitude, and efforts to proactively shape its long-term future, is fulfilling and energizing.

Překlad:

Jak hodnotíte přístup „bottom-up“, kdy většina hodnot nové strategie byla spoluvytvářena zástupci městského ekosystému?

Formování budoucí strategie #brno2050 zezdola s dostatečným prostorem pro otevřené vstupy od osobností, včetně Brňanů, považuji za jedinečný a velmi progresivní způsob.

Jak osobně vnímáte stanovený horizont 2050 pro naplnění vize města?

Vytvoření vize pro rok 2050 je prvním krokem k jejímu dosažení. Následně se musí začít naplňovat, monitorovat její pokrok a přizpůsobovat taktiku, aby se dosáhlo celkově stanovené vize.

Jaká je Vaše osobní zkušenost, osobní pohled na tuto aktivitu města?

Snaha Brna se svou svěží atmosférou a úsilím proaktivně formovat svou dlouhodobou budoucnost mě osobně naplňuje a dodává energii.

Tomáš Psota

Absolvent Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity a Liverpool John Moores University. Je ředitelem Krajské hospodářské komory jižní Moravy a současně také řídí brněnskou akciovou společností Moravian Business School, která zajišťuje kurzy MBA pro firmy i jednotlivce. Dříve působil ve stavební firmě OHL ŽS, a.s., kde zajišťoval corporate governance a komunikaci. Vyrůstal na Starém Brně, žije ve Štýřicích a město Brno považuje za nejlepší místo k životu v ČR. Za klíčové výzvy města v nejbližších letech považuje územní plánování, efektivní mobilitu související s realizací klíčových dopravních staveb a zvyšování prosperity města ruku v ruce se zvyšováním kvality života.

Jak hodnotíte přístup „bottom-up“, kdy většina hodnot nové strategie byla spoluvytvářena zástupci městského ekosystému?

Tento způsob vytváření strategií je pro mě nový, poměrně odvážný a klade obrovské nároky na externí i interní komunikaci. Pokud by město zvolilo tradiční metodu, tzn. vytvoření návrhu strategického dokumentu prostřednictvím poradenské společnosti, zcela jistě by si ulehčilo práci. Je samozřejmé, že každý ze způsobů má své výhody a nevýhody a že nové metody se neobejdou bez různých nedostatků. Ty se ale myslím daří postupně dobře eliminovat. Jako vedlejší pozitivní efekt vidím především to, že se městu daří vytvářet unikátní komunitu – městský ekosystém – se kterou se učí efektivně spolupracovat a která je zároveň výbornou platformou pro navázání spolupráce jednotlivých členů na dalších projektech, prospěšných nejen pro město Brno, ale i pro celý Jihomoravský kraj.

Jak osobně vnímáte stanovený horizont 2050 pro naplnění vize města?

Z pozice ambasadora městského ekosystému za podnikatelský sektor si myslím, že každé město by mělo stejně jako v byznysu mít jasnou představu o tom, kam směřuje, mít jasně stanové cíle, priority a způsoby, jak jich dosáhnout. Ve firmě samozřejmě neplánujete na tak dlouhý horizont, ale tady se bavíme o směřování prostoru, ve kterém budou žít naše děti a možná i vnoučata. Již nyní známe různé dlouhodobé predikce a vidím jako smysluplné na ně začít reagovat již nyní. Zároveň považuji za nutné, aby mělo město Brno k dispozici závazný dokument, na základě kterého se dokáže relativně rychle rozhodovat v různých situacích, i když to třeba bude politicky složité. Například pokud chce město lákat na své území high-tech firmy s vysokou přidanou hodnotou, tak prostě nemůže najednou začít upřednostňovat sklady apod.

Co ovšem považuji za klíčové, je pochopení, že se v tuto chvíli bavíme o vizi a hodnotách, které se týkají horizontu roku 2050 a tvoří jakousi střechu celé práce na strategii města. Tím práce na strategii ale teprve začala, protože další horizonty 2025 a 2020 jsou již výrazně blíže a budeme připravovat významně konkrétnější řešení problémů města. Pevně věřím, že se všichni zájemci o budoucnost Brna do tohoto procesu zapojí. Kolik dalších měst v ČR dává možnost podílet se na tvorbě vlastní strategie?

Jaká je Vaše osobní zkušenost, osobní pohled na tuto aktivitu města?

Je obdivuhodné, kolik zajímavých osobností, českých i zahraničních odborníků i angažovaných občanů této aktivitě věnuje svůj čas. Je vidět, že jsou hrdí na Brno, jsou aktivní a osud města je pro ně důležitý.

Kateřina Žůrková

Předsedkyně spolku Občané pro Medlánky z.s., toho času místostarostka za tentýž spolek v MČ Brno-Medlánky. V Medláncích se nyní intenzivně věnuje práci místostarostky obce na plný úvazek. Původním povoláním je manager jakosti. V rámci spolku se významně podílí na organizování řady akcí podporujících místní komunitní život od Medláneckých farmářských trhů přes chod Přírodní zahrady u medláneckého rybníka až po akce společenské, organizují projekt Vzděláváme Medlánecké a řadu dalších projektů, sbírek a soutěží. Je brněnská rodačka z Králova Pole, do Medlánek se přestěhovala v roce 2008, do spolku Občané pro Medlánky vstoupila krátce poté čistě z nutkavého pocitu zapojit se do dění kolem sebe a posunout život v Medláncích a potažmo v Brně k lepšímu.

Jak hodnotíte přístup bottom-up, kdy většina hodnot nové Strategie byla spoluvytvářena zástupci městského ekosystému?

Tvorba hodnot odspodu je více než dobrý počin a hodnotím tento nejen jako pozitivní, ale žádoucí. Doufám, že přes prvotní ostych oslovených zástupců ekosystému se v dalším běhu zapojí širší vzorek, jak odborné, tak laické veřejnosti a Strategie tak bude opravdu vyvážená pro celé spektrum brněnských obyvatel a bude jeho obyvatelům srozumitelná.

Jak osobně vnímáte stanovený horizont 2050 pro naplnění vize města?

Jako dostatečně dlouhý na to, aby se dala vize města sesynchronizovat s dílčími „vizemi“, které už město má a bude ještě mít. Mám na mysli třeba koncepci rodinné politiky nebo územní plán. Osobně tak nějak doufám, že se nyní rozříštěné dokumenty napříč tématy města a jeho odbory zastřeší právě vizi a budou vzájemně provázané, a to chce čas na sestavení i následná opatření. Naše děti snad budou mít více jasno v tom, kam Brno směřuje a uvidí i výsledky našeho snažení. Pro ně vizi děláme.

Jaká je Vaše osobní zkušenost, osobní pohled na tuto aktivitu města?

Moje osobní zkušenost je proměnlivá. Z počátečního slepého nadšení, přes pocit zmaru a totálního chaosu a následného odevzdaného smíření s procesem a jeho výstupy jsem došla do bodu, kdy věřím, že celá věc není

zatím dokonalá, ale má velký smysl. Věřím, že překotnost celého procesu tvorby a špatné časování, jak besed, tak připomínkování širokou veřejností, byly porodní bolesti, ze kterých se tým vize poučil, následné připomínky a opomíjené oblasti byly zahrnuty a pokud se neziskovému sektoru podaří přesvědčit garanty hodnot, že ne vše půjde do budoucna vyřešit on-line a že vize by měla být i například pro sociálně slabší nebo hendikepované, myslím, že půjde o dokument pro Brno zcela zásadní.

Ladislav Rabušic

Profesor Ladislav Rabušic působí na katedře sociologie Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity, kde vede Ústav populačních studií. V letech 2004–2011 byl děkanem FSS MU. Je autorem mnoha odborných publikací, sociologických výzkumů a členem týmu mnoha vědeckovýzkumných projektů. V minulosti se účastnil mnoha zahraničních stáží po celém světě (např. rok na Princeton University v USA). Vedle univerzitních aktivit působí i mnoha dalších různých institucích například je členem odborné komise MPSV pro rodinnou politiku, člen programového výboru Norských fondů nebo národní reprezentant pro programový výbor Horizon 2020.

Jak hodnotíte přístup bottom-up, kdy většina hodnot nové Strategie byla spoluvytvářena zástupci městského ekosystému?

Hodnotím jej velmi pozitivně, neboť tento způsob má znaky participativní demokracie, což odpovídá principům rozvinuté občanské společnosti. Je ale zřejmé, že pouze tento přístup nemůže být jediným a že tzv. top-down přístup musí být rovněž přítomen. A samozřejmě syntéza obou postupů může vést ke kýženému cíli.

Jak osobně vnímáte stanovený horizont 2050 pro naplnění vize města?

Mohlo by se zdát, že je to horizont vzdálený, ale je to optický klam. Prosazování byt' i klíčových změn v životě města má dlouhodobý charakter (v Brně s tím máme ostatně v mnoha oblastech bohužel velké zkušenosti), takže vize na třicetileté období je v pořádku. Nemělo by to samozřejmě ale znamenat, že si místní politikové řeknou, že na všechno mají tím pádem mnoho času, takže se mohou soustředit na krátkodobé cíle v horizontu jednoho volebního období. Přijetí strategie do r. 2050 by také mělo znamenat jasný politický závazek pro příští městské vlády a zastupitele. Měli by být v této věci ke strategii loajální a respektovat ji, takže případné budoucí politické body v souperení stran by měli sbírat na jiných tématech.

Jaká je Vaše osobní zkušenost, osobní pohled na tuto aktivitu města?

Tuto aktivitu velmi vítám a jen doufám, že se nestane pouhým krásným slohovým cvičením vyvedeným na křídovém papíře s perfektní grafickou úpravou, na niž bude postupně sedat prach...

Příloha 1: Strategie BRNO 2050 – strategická část

Pro velký rozsah (64 stran) je přiloženo k materiálu na CD.